

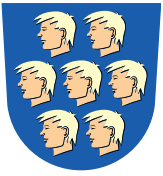
Valtuusto

Aika 13.11.2024 klo 13:00 -

Paikka Kunnanvirasto, Valtuustosali

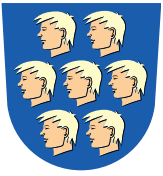
Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
61	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
62	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
63	Helsingin seudun kuntien ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimuksen 2024–2035 hyväksyminen	6
64	Nurmijärven kuntakonsernin osavuosikatsaus 1.1.-30.9.2024 ja talousarviomuutokset	12
65	Toimivallan pidättäminen verosta vapauttamishakemusten osalta vuosina 2025-2027	16
66	Eron myöntäminen luottamustehtävistä Maiju Tapiolinnalle ja täydennysvaali	19
67	Eron myöntäminen luottamustehtävistä Tommi Lehtimäelle ja täydennysvaali	21
68	Vastaus valtuustoaloitteeseen maksuttoman toisen asteen säilyttämiseksi Nurmijärvellä	23
69	Vastaus valtuustoaloitteeseen toisen asteen koulutuksen maksuttomuudesta	26
70	Vastaus valtuustoaloitteeseen vakinaisten koulunkäynninohjaajien osa-aikaisuuden muuttamista täysaikaiseksi	29
71	Vastaus valtuustoaloitteeseen kunnallistekniikan rakentamisohjelma valtuuston käsiteltäväksi	34
72	Kunnan tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosenttien vahvistaminen vuodelle 2025	37
73	Nurmijärven kunnan talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026–2027	40
74	Ilmoitusasiat	47

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä
Läsnä	Toivonen Kallepekka, KESK	puheenjohtaja
	Mattila Riina, KOK	I varapuheenjohtaja
	Lakee Hannu, PS	II varapuheenjohtaja
	Ahonen Seppo, KOK	jäsen
	Aittakallio Minna, KOK	jäsen
	Alanne Pinja, PS	jäsen
	Diakite Jaana, KOK	jäsen
	Fager-Jokisalo Janine, SDP	jäsen
	Handolin Kirsti, KESK	jäsen
	Heinonen Heikki, PS	jäsen
	Hägg Arto, KOK	jäsen
	Kalliokoski Taneli, KESK	jäsen
	Karpo Sampo, KOK	jäsen
	Kopsala Maritta, VIHR	jäsen
	Korhonen Virpi, KESK	jäsen
	Kuula Ina, KD	jäsen
	Lappalainen Mira, PS	jäsen
	Latva Jerry, SDP	jäsen
	Lehtimäki Tommi, PS	jäsen
	Lepolahti Harri, SDP	jäsen
	Luoma Maria, SDP	jäsen
	Majjala Jouni, PS	jäsen
	Malkamäki Jussi, KOK	jäsen
	Mantila Elli, KESK	jäsen
	Markkanen Aulikki, SDP	jäsen
	Mustonen Kalle, KESK	jäsen
	Niinimäki Leni, VIHR	jäsen
	Pasanen Sanna, VIHR	jäsen
	Pirkkala Kimmo, PS	jäsen
	Putkonen Matti, PS	jäsen
	Raekannas Riikka, KESK	jäsen
	Rantala Sirpa, KESK	jäsen
	Rousu Sirkka, SDP	jäsen
	Räty Virpi, KOK	jäsen
	Sandberg Jenni, SDP	jäsen
	Suhonen Otto, KESK	jäsen
	Suomi Joonas, KOK	jäsen
	Syväkangas Teijo, PS	jäsen
	Taipale Janne, KOK	jäsen
	Takalo-Eskola Tarleena, KOK	jäsen
	Tapiolinna Maiju, KOK	jäsen
	Tarikka Visa, KOK	jäsen
	Tofferi Mirja-Liisa, KESK	jäsen
	Toikkanen Hannu, VAS	jäsen

Tuominen Antti, PS	jäsen
Vanhanen Matti, KESK	jäsen
Vaulamo Petri, KOK	jäsen
Virolainen Ville, VIHR	jäsen
Virtanen Sami, VIHR	jäsen
Vuorisalo Juhani, KOK	jäsen
Åfeldt Iida, KESK	jäsen
Uusi-Heikkilä Tino	nuorisovaltuuston edustaja
Mäkelä Outi	kunnanjohtaja
Vuorinen Katja	pöytäkirjanpitäjä
Haikonen Mika	tekninen asiantuntija

Kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty valitusosoitus, pidetään nähtävänä 20.11.2024.

Kallepekka Toivonen
puheenjohtaja

Katja Vuorinen
hallintojohtaja

Tämä kokouskutsu on nähtävänä 7.11.2024 kunnan kotisivuilla.

61

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Valtuusto 13.11.2024

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen kuntalain 94 §:n sekä hallintosäännön 98 §:n mukaisesti.

Esitys

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös

62

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Valtuusto 13.11.2024

Valtuusto valitsee kaksi pöytäkirjan tarkastajaa.

Eesitys

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa ovat KOK ja VAS.

Päätös

Elinvoimalautakunta	§ 67	31.10.2024
Kunnanhallitus	§ 161	04.11.2024
Valtuusto		13.11.2024

63

Helsingin seudun kuntien ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimuksen 2024–2035 hyväksyminen

Elinvoimalautakunta 31.10.2024 § 67

Ympäristöministeriö asetti Helsingin seudun kuntien ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen 2024–2035 neuvotteluryhmän 10.1.2024. Neuvotteluryhmään kuuluivat jäsenet Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kirkkonummen kaupungeista, Mäntsälän kunnasta, HSL:stä, Uudenmaan ELY-keskuksesta sekä ympäristöministeriöstä, liikenne- ja viestintäministeriöstä, valtiovarainministeriöstä, työ- ja elinkeinoministeriöstä, Väylävirastosta, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksesta (ARA) sekä Liikenne- ja viestintävirasto Traficomista. Mäntsälä ja Kirkkonummi edustivat ryhmässä KUUMA-kuntia. KUUMAN edustajien tueksi oli muodostettu kaikkien KUUMA-kuntien edustajista koostuva MAL tukiryhmä.

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen 2024–2035 (MAL-sopimus) valmisteluryhmä sai sopimusehdotuksen valmiiksi 17.9.2024. Hallituksen talouspoliittinen ministeriövaliokunta puolsi sopimusehdotuksen linjauksia 23.9.2024, ja sen jälkeen sopimusehdotus on hyväksyttävänä kuntien päätöksentekoeleimissä. Valtio hyväksyy MAL-sopimuksen valtioneuvoston periaatepäätöksellä loppuvuodesta, jossa linjataan valtion tahtotila ja tuki julkisen talouden suunnitelman ja talousarvioiden puitteissa. Valtion rahoitustoimenpiteet edellyttävät eduskunnan päätöstä. Sopimus on tarkoitus allekirjoittaa joulukuussa 2024. Sopimus on luonteeltaan aiesopimus ja sen toimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain.

Kuntien MAL 2024-2035 sopimuksen käsittelyjä on pyydetty viimeistään 11.11.2024. Nurmijärven kunta on pyytänyt ja saanut lisää aikaa 15.11.2024 saakka.

Valtion ehtona tähän sopimukseen sitoutumiselle ja siihen sisältyvien rahoitustoimenpiteiden toteuttamiselle on, että kunnat ovat omalta osaltaan toteuttaneet sopimukseen sisältyvät ja kuntien toimivallassa olevat toimenpiteet. Kuntien sitoutuminen sopimukseen edellyttää vastaavasti, että valtio on toteuttanut sopimuksessa sovitut toimenpiteet.

Valtion puolelta sopimusneuvottelujen lähtökohtina ovat pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelma ja voimassa oleva Helsingin kaupunkiseudun MAL-sopimus 2020–2031. Helsingin seudun 14 kunnan osalta sopimusneuvottelujen lähtökohtana oli seudullisena yhteistyönä laadittu MAL 2023 -suunnitelma, jonka Nurmijärven kunnanhallitus hyväksyi elinvoimalautakunnan esityksestä 6.11.2023 (§161).

Sopijaosapuolia ovat ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA sekä

Elinvoimalautakunta	§ 67	31.10.2024
Kunnanhallitus	§ 161	04.11.2024
Valtuusto		13.11.2024

kuntaosapuolet Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula, Vantaa, Vihti ja HSL.

Sopimuksen tarkoitus ja tavoitteet

Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus (jäljempänä MAL-sopimus) perustuu Helsingin seudun 14 kunnan ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämistä. Sopimuksella vahvistetaan kuntien keskinäistä yhteistyötä ja suunnittelu yhteistyön jatkuvuutta, kumppanuutta seudun kuntien ja valtion välillä sekä osapuolien sitoutumista seudun kehittämiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin. Sopimuksella varaudutaan pitkäjärjenteeseen kehitykseen.

Sopimuksen toimenpiteet luovat edellytyksiä seudullisesti tarvetta vastaavalle monipuoliselle asuntotuotannolle sekä liikennejärjestelmän ja -investointien ja maankäytön yhteensovittamiselle. MAL-sopimuksella edistetään Helsingin seudun kestävä kasvua kehittämällä valtion ja kuntien yhteistyönä vähäpäästöistä ja kestävä yhdyskuntarakennetta ja liikennejärjestelmää ilmastonmuutoksen ehkäisemiseksi, elinkeinoelämän elinvoimaisuutta, liikenneturvallisuutta, liikennejärjestelmän digitalisaatiota sekä tarpeita vastaavaa asuntokaavoitusta ja -tuotantoa. Tavoitteena on myös torjua segregatiota ja asunnottomuutta sekä edistää asuinalueiden monimuotoisuutta ja alueiden asuntokannan monipuolisuutta.

Sopimuksessa on kuvattu tavoitetilat vuodelle 2035, kehityspolut ja tarvittavat toimenpiteet vuosille 2024–2027 tavoitteisiin pääsemiseksi. Sopimus päivitetään neljän vuoden välein. Sopimukseen on sisällytetty keskeisimmät ja vaikuttavimmat maankäyttöä, asumista ja liikennejärjestelmän kehittämistä koskevat toimenpiteet, jotka edellyttävät kuntien keskinäistä tai kuntien ja valtion yhteistyötä. Sopimuksen toteutumisen kannalta on tärkeää, että myös kuntien ja valtion muut kehittämistoimet tukevat sopimuksen tavoitteiden toteutumista.

Asuntotuotannon ja asuntokaavoituksen tavoitteet Nurmijärvellä

Verrattuna voimassa olevaan MAL 2020-2031 -sopimukseen on nyt saavutetussa neuvottelutuloksessa useita muutoksia liittyen asuntotuotantoon ja tämän toimenpiteisiin.

Kokonaislukumäärä

Pitkän aikavälin tavoitteena on, että Helsingin seudulle valmistuu keskimäärin 16 500 uutta asuntoa vuodessa. Asuntotuotantotavoitteen seurannassa otetaan huomioon kuntien toiminnasta riippumattomat tekijät mm. suhdannetilanne. Seudulle on arvioitu valmistuvan keskimäärin 10 000 asuntoa vuodessa vuosina 2024–2027 (neuvottelutulos kohta 45). Asuntotuotantotavoite on kuitenkin seudulle yhteinen, eikä tavoitetta ole jyvitetty MAL 2023-suunnitelman ja aiempien MAL-sopimusten tapaan kuntien kesken. Hyväksytyssä MAL 2023 suunnitelmassa Nurmijärven vuotuinen asuntotuotantotavoite on 380 asuntoa/vuosi (2,3 % seudun asuntotuotannosta). Mikäli vuosille 2024–2027 asetettu vuotuinen 10 000 asunnon tavoite jyvitetään Nurmijärvellä samassa suhteessa tarkoittaa tämä vuotuisesta 230 asunnon tavoitetta. Tämä ei kuitenkaan ole virallinen tavoite.

Valtion tukema asuntotuotanto

Valtio kohdentaa valtion tukemaa asuntotuotantoa MAL 2023 -suunnitelman maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille (neuvottelutulos kohta 47). Valtion tukeman asuntotuotannon osuutta ei

Elinvoimalautakunta	§ 67	31.10.2024
Kunnanhallitus	§ 161	04.11.2024
Valtuusto		13.11.2024

ole kuitenkaan linjattu voimassa olevan MAL 2020-2031 -sopimukseen tavoin. Valtio ei myöskään osoita aiempien MAL-sopimusten tapaan rahallista tukea kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteuttamiseen (käynnistysavustus toimijalle, infra-avustus kunnalle).

Asunnottomuuden vähentäminen

Pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisen ohjelma laaditaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti.

Asuntokaavoitustavoitteet

Helsingin seudun kunnat huolehtivat, että asuntotuotantoon soveltuva asemakaavavaranto vastaa vähintään viiden vuoden asuntotuotantotarvetta (neuvottelutulos kohta 44).

Kunnat huolehtivat maapolitiikan ja asemakaavoituksen keinoin, että asuntotuotannon käynnistämisen edellytykset turvataan erityisesti maankäytön ensisijaisilla kehittämisvyöhykkeillä huomioiden rakentamisen kustannuskehitys ja kilpailu (neuvottelutulos kohta 46).

Seudun uudesta asuntotuotannosta 95 % sijoittuu MAL 2023 -suunnitelmassa määritetyille ja hyväksytyille seudun maankäytön ensisijaisille kehittämisvyöhykkeille. Asuntokaavoitus- ja tuotanto on laadukasta ja määrällisesti riittävää sekä mahdollistaa seudun väestönkasvun.

Muut sovitut toimenpiteet

Valtio osoittaa yhteensä 17,8 miljoonaa euroa vuosina 2025–2028 valtion väyläverkon pieniin yhteisrahoitteisiin parantamishankkeisiin (KUHA-rahoitus) KUUMA-seudulla. Hankkeiden tulee käynnistyä vuoden 2028 loppuun mennessä ja niiden toteutus voi jatkua vuodelle 2029. Näillä yhteisrahoitteisilla hankkeilla edistetään liikenneturvallisuutta, kestävää liikkumista ja yhdyskuntarakennetta sekä muita MAL-sopimuksen tavoitteita. Rahoitusta voidaan kohdentaa valtion maanteiden ja rautateiden parantamisinvestointien suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä valtion liikenneväylien yhteydessä olevien liityntäpysäköintialueiden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Kuntien rahoitusosuuksia voidaan käyttää myös näiden valtion väylähankkeiden toteuttamisen edellyttämiin katujärjestelyihin. Hankekokonaisuus rahoitetaan valtion ja kuntien kesken kustannusjaolla 50/50. Edistettävistä hankkeista sovitaan jatkuvassa liikennejärjestelmätyössä KUUMA-seudun kuntien, Väyläviraston ja ELY-keskuksen yhteistyönä osana MAL-sopimuksen toimeenpanoa. (neuvottelutulos kohta 28)

Valtio osoittaa yhteensä 2 miljoonaa euroa valtion väyläverkon yhteisiin suunnittelukohteisiin KUUMA-seudulla. Suunnittelukokonaisuus rahoitetaan valtion ja KUUMA-kuntien kesken erikseen sovittavalla kustannusjaolla. Suunnitteluhankkeista sovitaan jatkuvassa liikennejärjestelmätyössä Helsingin seudun kuntien, Väyläviraston ja ELY-keskuksen yhteistyönä osana MAL-sopimuksen toimeenpanoa. (neuvottelutulos kohta 29)

Neuvottelutuloksessa saavutettu summa (19,8 milj. e.) on huomattavasti pienempi kuin mitä neuvotteluissa lähdettiin hakemaan (60 milj. e.). Neuvoteltu KUHA-rahoituksen summa ei kuitenkaan estä Nurmijärven kuntaa hyväksymästä neuvottelutulosta. Lisäksi KUHA-rahoitus on neuvottelutuloksessa ensimmäistä kertaa kohdennettu lähes kokonaisuudessaan KUUMA-seudulle (pieni osa Kauniaisiin).

Elinvoimalautakunta	§ 67	31.10.2024
Kunnanhallitus	§ 161	04.11.2024
Valtuusto		13.11.2024

Kunnat ja HSL päivittävät yhteistyössä MAL-suunnitelman sopimuskautta 2028–2039 varten. Valtion asiantuntijoiden riittävä ja oikea-aikainen osallistuminen suunnitteluun varmistetaan. Kunnat ja valtio sitoutuvat varaamaan suunnitelman laatimiseen tarvittavat henkilö- ja muut resurssit. Kunnat varmistavat, että Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma laaditaan Euroopan laajuisia liikenneverkkoja (TEN-T) koskevan asetuksen mukaisesti kestävä kaupunkiliikenteen suunnitelmaksi (SUMP) vuoden 2027 loppuun mennessä. (neuvottelutulos kohta 1)

Muut sopimuksen toteuttamisen kannalta tärkeät valtion toimenpiteet

Alueidenkäytön lainsäädäntöä uudistetaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti. Tämä koskee alueidenkäyttölakia, yhdyskuntakehittämislakia ja yhdyskuntarakentamislakia.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma valmistellaan vuosille 2025–2036. Saavutetussa neuvottelutuloksessa ja MAL 2023 -suunnitelmassa mainitut kehittämistoimet huomioidaan myös valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelussa. Valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa huomioidaan Nurmijärven näkökulmasta seuraavat tärkeät suunnittelukohteet:

- Vt 3 Hämeenlinnanväylän parantaminen välillä Kehä I–Kaivoksela
- Keski-Uudenmaan pohjoinen logistiikkayhteys (Järvenpää ja Nurmijärvi)
- Kehä III kehittäminen
- Vt 25 parantaminen välillä Hanko – Mäntsälä

Esittelijä

Hallintojohtaja

Esitys

Elinvoimalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että Nurmijärven kunta päättää osaltaan hyväksyä liitteenä olevan Helsingin seudun ja valtion välisen MAL-sopimusta 2024–2035 koskevan neuvottelutuloksen ja oikeuttaa kunnanjohtaja Outi Mäkelän allekirjoittamaan Helsingin seudun ja valtion välisen MAL-sopimuskokonaisuuden sopimuskaudelle konkreettisten toimenpiteiden osalta 2024–2028 ja pidemmän aikavälin tavoitteiden osalta sopimusvuosille 2024–2035.

Pöytäkirja hyväksytään ja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

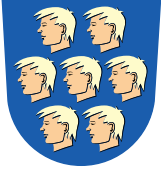
Valmistelija

yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, anita.pihala@nurmijarvi.fi
erikoissuunnittelija Katriina Ahokas, katriina.ahokas@nurmijarvi.fi

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Pöytäkirja hyväksyttiin ja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Elinvoimalautakunta	§ 67	31.10.2024
Kunnanhallitus	§ 161	04.11.2024
Valtuusto		13.11.2024

Asian käsittelyn jälkeen kokouksessa pidettiin tauko klo 19.15–19.25.

Kunnanhallitus 04.11.2024 § 161

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että Nurmijärven kunta päättää osaltaan hyväksyä liitteenä olevan Helsingin seudun ja valtion välisen MAL-sopimusta 2024–2035 koskevan neuvottelutuloksen ja oikeuttaa kunnanjohtaja Outi Mäkelän allekirjoittamaan Helsingin seudun ja valtion välisen MAL-sopimuskokonaisuuden sopimuskaudelle konkreettisten toimenpiteiden osalta 2024–2028 ja pidemmän aikavälin tavoitteiden osalta sopimusvuosille 2024–2035.

Pöytäkirja hyväksytään ja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Valmistelija

yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, anita.pihala(at)nurmijarvi.fi
erikoissuunnittelija Katriina Ahokas, katriina.ahokas(at)nurmijarvi.fi

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Pöytäkirja hyväksyttiin ja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Valtuusto 13.11.2024
1308/00.04.00/2024

Esitys

Kunnanvaltuusto päättää, että Nurmijärven kunta päättää osaltaan hyväksyä liitteenä olevan Helsingin seudun ja valtion välisen MAL-sopimusta 2024–2035 koskevan neuvottelutuloksen ja oikeuttaa kunnanjohtaja Outi Mäkelän allekirjoittamaan Helsingin seudun ja valtion välisen MAL-sopimuskokonaisuuden sopimuskaudelle konkreettisten toimenpiteiden osalta 2024–2028 ja

Elinvoimalautakunta	§ 67	31.10.2024
Kunnanhallitus	§ 161	04.11.2024
Valtuusto		13.11.2024

pidemmän aikavälin tavoitteiden osalta sopimusvuosille 2024–2035.

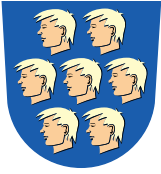
Pöytäkirja hyväksytään ja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Päätös

Liitteet

Numero Otsikko

Liite1 MAL-sopimus 2024–2035_Valmisteluryhmän ehdotus MAL-sopimukseksi 17.9.2024

64

Nurmijärven kuntakonsernin osavuositarkastus 1.1.-30.9.2024 ja talousarviomuutokset

Kunnanhallitus 04.11.2024 § 165

Hallintosäännön 66 §:n mukaan toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille kunnanhallituksen hyväksymien talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti.

Vuoden 2024 talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan kunnan, kunnan liikelaitosten ja tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan valtuustolle osavuositarkastuksissa neljännesvuosittain. Talousarviovuoden viimeinen raportointi tapahtuu tilinpäätöksessä.

Osavuositarkastus ajalta 1.1.-30.9.2024 annetaan valtuustolle marraskuussa. Osavuositarkastuksissa kunnan toimialat ja liikelaitokset raportoivat käyttötalouden ja investointien toteutumisesta. Osavuositarkastuksissa annetaan myös tilinpäätösennuste.

Kunnan hallintosäännön 67 §:n mukaan talousarvion muutosehdotukset esitellään pääsääntöisesti valtuustoon raportoitavien osavuositarkastusten yhteydessä.

Syyskuun loppuun mennessä kunnan talous on nettomenojen (toimintakate) osalta toteutunut muutettua talousarviota parempana ja tilinpäätösennuste on myös parantunut talousarvioon nähden. Palvelutuotannon nettomenojen toteuma on syyskuun lopun tilanteessa ollut -81,4 milj. euroa, toteumaprosentin ollessa 70,9 prosenttia. Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden palvelutuotannon nettomenot ovat toteutuneet 12,9 milj. euroa suurempina.

Tulorahoituksen osalta verotulot ovat toteutuneet noin 3,0 milj. euroa muutettua talousarvion tasaista kertymää paremmin verotulokertymän ollessa 84,1 milj. euroa ja toteumaprosentin ollessa 77,8 prosenttia. Loppusyksyn aikana kunnallisverotuoton näkymät ovat jossakin määrin parantuneet, ja nykyinen ennuste saattaa olla hieman alakanttiin arvioitu. Verotulojen ennuste perustuu syyskuun veroennustekehikkoon, jonka taustalla on syksyn kuntatalousohjelmassa esitetyt arviot verotulojen kehityksestä. Kehikossa on lisäksi huomioitu toteutuneet verontilitykset elokuuhun asti sekä syyskuun arvioidut tilitystiedot. Ennusteessa on myös huomioitu Verohallinnon 9.9. julkaisema ennakkotiedot valmistuvista kunnallis- ja yhteisöverotiedoista verovuonna 2023. Yhteisöveroennuste perustuu pääosin kevään kuntatalousohjelman arvioon ja sitä on tarkennettu syksyn tilitystietojen pohjalta. Yhteisöveroennuste on pysynyt kesän jälkeen samalla tasolla, mutta ennuste sisältää edelleen epävarmuutta ja loppukesästä alkanut ennakkoverojen heikko kehitys on jatkunut syyskuun loppuun asti. Kiinteistöverotiedot perustuvat verohallinnon 27.3. julkaisemaan ennakkotietoon. Kiinteistöveron tilitys kasvaa arviolta 7 % kuluvana vuonna. Valtionosuudet ovat toteutuneet syyskuun loppuun mennessä muutettua talousarviota heikompina kertymän ollessa 22,8 milj. euroa ja toteumaprosentin ollessa 73,8 prosenttia.

Käyttötalouden ja tulo-rahoituksen positiivisesta kehityksestä johtuen kunnan tilinpäätösennuste näyttää muutettua talousarviota parempana. Tilikauden tuloksen ennakoidaan tilinpäätösennusteessa asettuvan 1,4 milj. euroon. Tulosenuste on parantunut toisesta osavuositarkastuksesta 1,5 milj. euroa, joka on pitkälti seurausta valtuuston päätöksestä myydä palolaitoksen kiinteistö.

Verotulojen arvioidaan tilinpäätösennusteessa asettuvan 108,1 milj. euroon muutetun talousarvion mukaisesti. Valtionosuuksien ennakoidaan asettuvan 31,0 milj. euroon, joka on 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempi.

Rahoituserien ennustetaan toteutuvan 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempina, joka selittyy korkokustannusten maltillistumisella laskevien markkinakorkojen myötä. Lisäksi kunta on toteuttanut syksyn aikana lainasalkun korkosuojauksia, jotka osaltaan alentavat korkokustannuksia.

Nettoinvestointien ennakoidaan toteutuvan 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä johtuen pääosin kunnallistekniikan rakentamisen pienemmästä toteumasta.

Kunnan parantuneen tulosenusteen myötä kunta ei joudu lähtökohtaisesti nostamaan uutta lainaa loppuvuoden aikana, vaan investointeja katetaan aikaisemman suunnitelman mukaisesti kassavaroilla. Rahavarojen muutos kasvaa hieman pienentyneen lainakantaennusteen myötä aiemmasta -8,0 milj. eurosta 8,8 milj. euroon. Myös lainakannan muutoksen ennuste on parantunut hieman toisesta osavuositarkastuksesta. Kunnan lainakannan muutoksen ennustetaan pienentyvän 2,5 milj. euroa muutetusta talousarviosta. Kunnan talouden rahoitusjäämää kuvaava toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan asettuvan -12,2 milj. euroon, joka on 35,2 milj. euroa vuoden 2023 tilinpäätöstä heikompi. Lainakannan ennakoidaan kasvavan 3,4 milj. euroa. Ennusteen mukaan lainakanta asettuisi vuoden lopussa 197,6 milj. euroon.

Tarkemmat tiedot kuluvan vuoden toiminnan ja talouden toteutumisesta on esitetty liitteenä olevassa osavuositarkastuksessa.

Tässä vaiheessa esitetään seuraavat talousarviomuutokset:

A) Esitettävät muutokset käyttötalousosaan

1. Ympäristötoimialan omaisuuden tuotot ja hallinta- tulosalueelle esitetään 850 000 euron tuloarviolisäystä paloaseman tulevasta myynnistä johtuen.

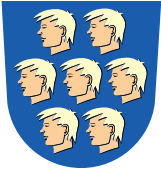
B) Esitettävät muutokset tulo-rahoitukseen

1. Nurmijärven kunnan tulo-rahoitukseen esitetään seuraavat muutokset:

Tulo-rahoitus	TA2024	Muutos	TA2024+muutos
Valtionosuudet	30 918 061	107 439	31 025 500
Muutos yhteensä		107 439	

C) Esitettävät muutokset tuloslaskelman rahoituseriin

1. Nurmijärven kunnan rahoituseriin esitetään seuraavat muutokset:

Rahoituserät	TA2024	Muutos	TA2024+muutos
Tulot	3 547 000	517 000	4 064 000
Menot	-3 538 000	-174 000	-3 712 000
Muutos yhteensä		343 000	

D) Esitettävät muutokset investointiosaan

1. Talonrakennushankkeiden määrärahoihin esitetään seuraavat muutokset:

Talonrakennuksen määrärahamuutokset	TA 2024	Muutos OVK	TA 24+muutos
Viirinlaakson päiväkotikoulu	-100 000	100 000	0
Klaukkalan koulu, uudishanke	-50 000	50 000	0
Muutos yhteensä		150 000	

2. Kiinteään omaisuuteen esitetään seuraavat määrärahamuutokset:

Kiinteään omaisuuden muutokset	TA 2024	Muutos	TA 24+ muutos
Maa-alueiden myynti	800 000	100 000	900 000
Maa-alueiden ostot	-2 500 000	-1 100 000	-3 600 000
Muutos yhteensä		-1 000 000	

3. Kunnallistekniikan rakentamiseen esitetään seuraavat määrärahamuutokset:

Kunnallistekniikan rakentamishojelman määrärahamuutokset	TA 2024	Muutos	TA 24+muutos
Kunnallistekniikan rakentaminen	-11 445 000	645 000	-10 800 000
Klaukkalan tieverkko	-100 000	100 000	0
Kunnan ja valtion yhteishankkeet	-1 450 000	430 000	-1 020 000
Muutos yhteensä	-12 995 000	1 175 000	-11 820 000

4. Muihin pitkävaikutteisiin menoihin esitetään seuraavat määrärahamuutokset:

Muiden pitkävaikutteisten mneojen määrärahamuutokset	TA2024	Muutos	TA2024+muutos
Taloushallinnon järjestelmät	-275 000	75 000	-200 000
Muutos yhteensä		75 000	

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää

1. merkitä Nurmijärven kuntakonsernin osavuosisikatsauksen 1.1.-30.9.2024 tiedoksi ja esittää sen edelleen valtuustolle tiedoksi, sekä

2. esittää valtuustolle, että vuoden 2024 talousarviota muutetaan lautakuntien ja johtokuntien esityksen mukaisesti edellä selostusosassa, kohdissa A-D esitetyllä tavalla.

Pöytäkirja hyväksytään ja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Valmistelija

talousjohtaja Erno Kontio, erno.kontio(at)nurmijarvi.fi
taloussuunnittelupäällikkö Maiju Paaso, maiju.paaso(at)nurmijarvi.fi
hallintojohtaja Katja Vuorinen, katja.vuorinen(at)nurmijarvi.fi

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 165 04.11.2024
13.11.2024

sivistysjohtaja Tiina Hirvonen, tiina.hirvonen(at)nurmijarvi.fi
tekninen johtaja Juha Oksanen, juha.oksanen(at)nurmijarvi.fi

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Pöytäkirja hyväksyttiin ja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Valtuusto 13.11.2024
611/02.02.01/2024

Esitys

Kunnanvaltuusto päättää

1. merkitä Nurmijärven kuntakonsernin osavuosikatsauksen 1.1.-30.9.2024 tiedoksi sekä
2. muuttaa vuoden 2024 talousarviota lautakuntien ja johtokuntien esityksen mukaisesti edellä selostusosassa, kohdissa A-D esitetyllä tavalla.

Päätös

Liitteet

Número Otsikko

Liite2 Nurmijärven kuntakonsernin osavuosikatsaus III 1-9 2024

65

Toimivallan pidättäminen verosta vapauttamishakemusten osalta vuosina 2025-2027

Kunnanhallitus 04.11.2024 § 166

Verosta vapauttamisella tarkoitetaan toimivaltaisen viranomaisen tekemää päätöstä, jossa vero- tai maksuvelvollinen vapautetaan osittain tai kokonaan suoritettavasta tai jo suoritetusta verosta. Verovelvollinen tekee verosta vapauttamista koskevan hakemuksen, jonka viranomainen ratkaisee. Hakemus voidaan myös hylätä.

Toimivalta kunnallis- ja kiinteistöverosta vapauttamisessa siirtyi Verohallinnolle 1.6.2012 alkaen Veronkantolain muutoksella (882/2012), joka tuli voimaan 1.1.2013. Kunta voi kuitenkin pidättää ratkaisuvallan itsellään. Päätökset toimivallan pidättämisestä tai pidättämällä jättämisestä on tehty vuodesta 2013 alkaen kolmen vuoden välein. Kunta voi tehdä veronkantoviranomaiselle kunnallisveron sekä kiinteistöveron ratkaisuvaltaa koskevan ilmoituksen, jolloin ilmoituksensa mukaisesti kunta ratkaisee kunnallisverosta tai kiinteistöverosta taikka kummastakin verosta vapauttamista koskevat asiat noudattaen, mitä Veronkantolain (12.1.2018/11) 47 §:ssä säädetään.

Ajalle 1.1.2019-31.12.2021 toimivallan pidätti itsellään sekä kunnallis- että kiinteistöveron osalta 23 kuntaa, pelkästään kunnallisveron osalta yksi kunta ja kiinteistöveron osalta 12 kuntaa. Loput kunnat siirsivät ratkaisuvallan Verohallinnolle. Ajalle 1.1.2022-31.12.2024 toimivallan pidätti itsellään sekä kunnallis- että kiinteistöveron osalta 17 kuntaa, pelkästään kunnallisveron osalta yksi kunta ja kiinteistöveron osalta 9 kuntaa. Nurmijärven kunta on toiminut kuten pääosa muista kunnista eli kunta ei ole pidättänyt ratkaisuvaltaa verosta vapauttamisessa itsellään.

Ratkaisuvallan pidättämisestä säädetään Veronkantolain 48 §:ssä. Sen mukaan kunnan on tehtävä ratkaisuvallan pidättämisestä ilmoitus veronkantoviranomaiselle ennen kolmen vuoden ajanjakson alkua Verohallinnon päätöksessä määrättyä ajankohtana. Näin ollen pidättääkseen ratkaisuvallan itsellään 1.1.2025-31.12.2027 vireille tulevien hakemusten osalta, kunnan on tehtävä ratkaisuvallan pidättämistä koskeva ilmoitus Verohallinnolle 30.11.2024 mennessä.

Jos kunta päättää, että se ei pidätä ratkaisuvaltaa itsellään, kunnan ei tarvitse ilmoittaa asiasta Verohallinnolle, vaan ratkaisuvaltaa siirtyy Verohallinnolle 1.1.2025 alkaen suoraan lain nojalla.

Ratkaisuvallan siirtyessä Verohallinnolle, Verohallinto lähettää kunnallisveroa ja kiinteistöveroa koskevan myönteisen päätöksensä tiedoksi asianomaiseen kuntaan. Verohallinnon tekemät kunnallisveroa ja kiinteistöveroa koskevat päätökset tilastoidaan Verohallinnossa kappalemäärin myönteisten ja kielteisten ratkaisujen osalta verolajeittain kuntakohtaisesti. Kunnallisverosta ja kiinteistöverosta myöntämänsä vapautukset Verohallinto tilastoi euromäärin verolajeittain kuntakohtaisesti. Hakemuksia on kuntakohtaisesti hyvin vähän vuosittain, joten tietosuojajäsenistö Verohallinto ei julkaise kuntakohtaisia luetteloita ratkaisuksista.

Alla on esitetty Verohallinnon tekemien ratkaisujen määrä vuosia 2019-2024.

	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Kunnallisvero, hakemukset yhteensä	0	0	2	3	8	3
myönteiset päätökset, kpl	0	0	0	0	1	0
kielteiset päätökset, kpl	0	0	2	3	7	3
Kiinteistövero, hakemukset yhteensä	0	0	2	0	2	0
myönteiset päätökset, kpl	0	0	0	0	0	0
kielteiset päätökset, kpl	0	0	2	0	2	0

Kunnanhallitukselle esitetään, että toimivaltaa kunnallis- ja kiinteistöverosta vapauttamisessa ei pidetä kunnalla. Toimivallan siirtäminen mahdollistaa yhdenvertaisuuden paremman toteutumisen veronmaksajien kesken sekä ratkaisujen tekeminen Verohallinnon toimesta on tuottavampaa ja taloudellisempaa sekä oletettavasti myös ratkaisujen laatu on parempi. Vapauttamishakemusten käsittely vaatii verolainsäädännön erityisasiantuntemusta, jota kunnalla ei ole ja jota ei hakemusten poikkeuksellisuuteen perustuen ole perusteltua hankkia.

Toimivalta ratkaisuvallan pidättämistä koskevan päätöksen tekemiseen on valtuustolla, jollei valtuusto ole kuntalain 91 §:n nojalla hallintosäännössä siirtänyt toimivaltaansa kunnan muulle viranomaiselle.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että Nurmijärven kunta ei käytä oikeuttaan pidättää itsellään toimivaltaa kunnallis- ja kiinteistöverojen vapauttamisessa. Päätös koskee sekä kunnallisveroa että kiinteistöveroa ajalla 1.1.2025 - 31.12.2027.

Valmistelija

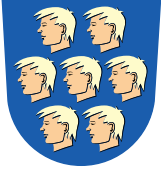
talousjohtaja Erno Kontio, erno.kontio(at)nurmijarvi.fi

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Jakelu

Valtuusto 13.11.2024
1339/02.05.00.02/2024

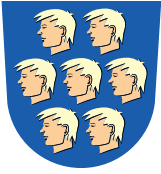
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 166 04.11.2024
13.11.2024

Esitys

Kunnanvaltuusto päättää, että Nurmijärven kunta ei käytä oikeuttaan pidättää itsellään toimivaltaa kunnallis- ja kiinteistöverojen vapauttamisessa. Päätös koskee sekä kunnallisveroa että kiinteistöveroa ajalla 1.1.2025 - 31.12.2027.

Päätös

66

Eron myöntäminen luottamustehtävistä Maiju Tapiolinnalle ja täydennysvaali

Kunnanhallitus 04.11.2024 § 167

Maiju Tapiolinna on pyytänyt 29.10.2024 päivätyllä sähköpostilla eroa kunnanhallituksen 2. varapuheenjohtajuudesta ja teknisen lautakunnan varajäsenyydestä. Tapiolinna on eronnut Perussuomalaisten valtuustoryhmästä ja liittynyt Kokoomuksen valtuustoryhmään.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se

1. myöntää Maiju Tapiolinnalle eron kunnanhallituksen 2. varapuheenjohtajuudesta ja teknisen lautakunnan varajäsenyydestä
2. nimeää uuden kunnanhallituksen 2. varapuheenjohtajan jäljellä olevaksi toimikaudeksi sekä
3. nimeää uuden teknisen lautakunnan varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Pöytäkirja hyväksytään ja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Vuorinen, katja.vuorinen(at)nurmijarvi.fi

Käsittely

Maiju Tapiolinna ilmoitti esteellisyydestä (hallintolaki 28.1 § 1 kohta; osallisuusjäävi) osallistua asian käsittelyyn ja päätöksentekoon ja poistui kokouksesta.

Teknisenä korjauksena esittelytekstiin lisättiin seuraava teksti (lisäys tummennettuna):
Maiju Tapiolinna on pyytänyt 29.10.2024 päivätyllä sähköpostilla eroa kunnanhallituksen 2. varapuheenjohtajuudesta **sekä kunnanhallituksen jäsenyydestä** ja teknisen lautakunnan varajäsenyydestä. Tapiolinna on eronnut Perussuomalaisten valtuustoryhmästä ja liittynyt Kokoomuksen valtuustoryhmään.

Päätösesityksen kohtaan 1. tehtiin teknisenä korjauksena seuraava lisäys (lisäys tummennettuna):
myöntää Maiju Tapiolinnalle eron kunnanhallituksen 2. varapuheenjohtajuudesta **sekä kunnanhallituksen jäsenyydestä** ja teknisen lautakunnan varajäsenyydestä.

Päätös

Kunnanhallitus päätti esittää valtuustolle, että se

1. myöntää Maiju Tapiolinnalle eron kunnanhallituksen 2. varapuheenjohtajuudesta sekä kunnanhallituksen jäsenyydestä ja teknisen lautakunnan varajäsenyydestä
2. nimeää uuden kunnanhallituksen 2. varapuheenjohtajan jäljellä olevaksi toimikaudeksi sekä
3. nimeää uuden teknisen lautakunnan varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Pöytäkirja hyväksyttiin ja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Maiju Tapiolinna poistui esteellisenä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Valtuusto 13.11.2024
1354/00.00.01.00/2024

Esitys

Kunnanvaltuusto päättää

1. myöntää Maiju Tapiolinnalle eron kunnanhallituksen 2. varapuheenjohtajuudesta sekä kunnanhallituksen jäsenyydestä ja teknisen lautakunnan varajäsenyydestä
2. nimetä uuden kunnanhallituksen 2. varapuheenjohtajan jäljellä olevaksi toimikaudeksi sekä
3. nimetä uuden teknisen lautakunnan varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Pöytäkirja hyväksytään ja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Päätös

67**Eron myöntäminen luottamustehtävistä Tommi Lehtimäelle ja täydennysvaali**

Kunnanhallitus 04.11.2024 § 168

Tommi Lehtimäki on pyytänyt 29.10.2024 päivätyllä sähköpostilla eroa teknisen lautakunnan jäsenyydestä. Tommi Lehtimäki on eronnut Perussuomalaisten valtuustoryhmästä ja liittynyt Kokoomuksen valtuustoryhmään.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Eesitys

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se

1. myöntää Tommi Lehtimäelle eron teknisen lautakunnan jäsenyydestä sekä
2. nimeää uuden teknisen lautakunnan jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Pöytäkirja hyväksytään ja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Vuorinen, katja.vuorinen(at)nurmijarvi.fi

Päätös

Eesitys hyväksyttiin.

Pöytäkirja hyväksyttiin ja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Valtuusto 13.11.2024
1357/00.00.01.00/2024

Eesitys

Kunnanvaltuusto päättää

1. myöntää Tommi Lehtimäelle eron teknisen lautakunnan jäsenyydestä sekä

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 168 04.11.2024
13.11.2024

2. nimetä uuden teknisen lautakunnan jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Pöytäkirja hyväksytään ja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Päätös

Valtuusto	§ 28	29.05.2024
Sivistyslautakunta	§ 54	12.09.2024
Kunnanhallitus	§ 150	21.10.2024
Valtuusto		13.11.2024

68

Vastaus valtuustoaloitteeseen maksuttoman toisen asteen säilyttämiseksi Nurmijärvellä

Valtuusto 29.05.2024 § 28

Vihreiden valtuustoryhmä esittää valtuustoaloitteessaan, että Nurmijärvi säilyttää toisen asteen maksuttomana nykyisen mallin mukaisesti toisen asteen suorittamisen loppuun asti tai sen kalenterivuoden loppuun asti, kun opiskelija täyttää 20 vuotta.

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Sivistyslautakunta 12.09.2024 § 54

Vihreiden valtuustoryhmä esittää valtuustoaloitteessaan, että Nurmijärvi säilyttää toisen asteen maksuttomana nykyisen mallin mukaisesti toisen asteen suorittamisen loppuun asti tai sen kalenterivuoden loppuun asti, kun opiskelija täyttää 20 vuotta.

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala on valmistellut aloitteeseen seuraavan vastauksen:

Laajennettu oppivelvollisuus astui voimaan vuonna 2021. Oppivelvollisuus päättyy, kun nuori täyttää 18 vuotta tai kun hän tätä ennen suorittaa toisen asteen tutkinnon (ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto). Laajennetun oppivelvollisuuden voimaan astumisen yhteydessä toisen asteen opinnot muuttuivat maksuttomiksi. Ensimmäisen ammatillisen tutkinnon tai lukion oppimäärän ja ylioppilastutkinnon suorittaminen on opiskelijalle maksutonta enintään sen kalenterivuoden loppuun, jona opiskelija täyttää 20 vuotta. Tällä pyritään varmistamaan, että jokainen nuori saisi suoritettua toisen asteen tutkinnon perheen taloudellisesta tilanteesta riippumatta.

Hallitus päätti huhtikuun 2024 kehysriihessä toisen asteen maksuttomuuden loppuvan sinä vuonna, kun nuori täyttää 18 vuotta. Tämä tarkoittaisi sitä, että opiskeluun tarvittavat välineet ja materiaalit muuttuisivat maksullisiksi kesken opintojen suorittamisen. Hallituksen päätös herätti hämmennystä opiskelijoiden keskuudessa ja laajaa vastustusta koulutuskentällä.

Valtuusto	§ 28	29.05.2024
Sivistyslautakunta	§ 54	12.09.2024
Kunnanhallitus	§ 150	21.10.2024
Valtuusto		13.11.2024

Opetus- ja kulttuuriministeriö tiedotti 9.8.2024, että hallituksen kehysriihessä päätettyä toisen asteen oppimateriaalien maksuttomuuden rajausta ei toteuteta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on tehnyt korvaavasta säästöstä ehdotuksen, joka sisältyy valtiovarainministeriön talousarvioehdotukseen. Hallituksen mukaan maksuttomuuden rajaaminen olisi vahvistanut pitkällä aikavälillä julkista taloutta vuosittain 12 miljoonalla eurolla. Ministeriölle osoitettu säästötavoite pysyy kuitenkin samana, ja vähennykset haetaan ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksesta sekä toisen asteen koulutuksen hankerahoituksesta.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan vuoden 2025 talousarvioesitykseen ei sisälly leikkauksia lukiolaisten opiskeluun tarvittavien välineiden ja materiaalien hankkimiseen varattuihin määrärahoihin. Tämän hetken tilanne mahdollistaa opiskelijoille maksuttoman opiskelun sen kalenterivuoden loppuun, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta. Koska jokainen toisen asteen koulutuksen järjestäjä vastaa omien opiskelijoidensa tarvitsemien välineiden ja materiaalien hankinnasta ja rahoittamisesta, Nurmijärven kunnan alueella toimivat yksityinen lukio ja ammatilliset oppilaitokset päättävät itse, miten toimivat.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esitys

Sivistyslautakunta päättää antaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle esittelytekstin mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen.

Valmistelija

Opetuspäällikkö Kati Luostarinen, puh. 040 317 2401

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Kunnanhallitus 21.10.2024 § 150

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Valtuusto	§ 28	29.05.2024
Sivistyslautakunta	§ 54	12.09.2024
Kunnanhallitus	§ 150	21.10.2024
Valtuusto		13.11.2024

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se päättää

1. hyväksyä edellä annetun vastauksen valtuustoaloitteeseen sekä
2. todeta, ettei valtuustoaloite anna aihetta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Valmistelija

opetuspäällikkö Kati Luostarinen, kati.luostarinen(at)nurmijarvi.fi

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Valtuusto 13.11.2024
721/00.02.00.02/2024

Esitys

Kunnanvaltuusto päättää

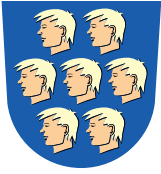
1. hyväksyä edellä annetun vastauksen valtuustoaloitteeseen sekä
2. todeta, ettei valtuustoaloite anna aihetta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Liitteet

Numero Otsikko

Liite3 Valtuustoaloite maksuttoman toisen asteen säilyttämiseksi Nurmijärvellä, julkinen

Valtuusto	§ 29	29.05.2024
Sivistyslautakunta	§ 55	12.09.2024
Kunnanhallitus	§ 151	21.10.2024
Valtuusto		13.11.2024

69

Vastaus valtuustoaloitteeseen toisen asteen koulutuksen maksuttomuudesta

Valtuusto 29.05.2024 § 29

SDP:n valtuustoryhmä esittää valtuustoaloitteessa, että Nurmijärvi takaa toisen asteen maksuttomuuden kaikille oppivelvollisuusikäisenä ammatillisen koulutuksen tai lukiokoulutuksen aloittaneille. Valtuustoaloitteessa esitetään myös, että kunta varaa tarkoitukseen tarvittavan riittävän määrärahan edelleen talousarvioon huolimatta mahdollisista valtiohallan rahoitusleikkauksista ja päätöksestä rajata maksuttomuutta.

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Sivistyslautakunta 12.09.2024 § 55

SDP:n valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet esittävät valtuustoaloitteessa, että Nurmijärvi takaa toisen asteen maksuttomuuden kaikille oppivelvollisuusikäisenä ammatillisen koulutuksen tai lukiokoulutuksen aloittaneille. Valtuustoaloitteessa esitetään myös, että kunta varaa tarkoitukseen tarvittavan riittävän määrärahan edelleen talousarvioon huolimatta mahdollisista valtiohallan rahoitusleikkauksista ja päätöksestä rajata maksuttomuutta.

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala on valmistellut aloitteeseen seuraavan vastauksen:

Laajennettu oppivelvollisuus astui voimaan vuonna 2021. Oppivelvollisuus päättyy, kun nuori täyttää 18 vuotta tai kun hän tätä ennen suorittaa toisen asteen tutkinnon (ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto). Laajennetun oppivelvollisuuden voimaan astumisen yhteydessä toisen asteen opinnot muuttuivat maksuttomiksi. Ensimmäisen ammatillisen tutkinnon tai lukion oppimäärän ja ylioppilastutkinnon suorittaminen on opiskelijalle maksutonta enintään sen kalenterivuoden loppuun, jona opiskelija täyttää 20 vuotta. Tällä pyritään varmistamaan, että jokainen nuori saisi suoritettua toisen asteen tutkinnon perheen taloudellisesta tilanteesta riippumatta.

Hallitus päätti huhtikuun 2024 kehysriihessä toisen asteen maksuttomuuden loppuvan sinä vuonna, kun nuori täyttää 18 vuotta. Tämä tarkoittaisi sitä, että opiskeluun tarvittavat välineet ja materiaalit

Valtuusto	§ 29	29.05.2024
Sivistyslautakunta	§ 55	12.09.2024
Kunnanhallitus	§ 151	21.10.2024
Valtuusto		13.11.2024

muuttuisivat maksullisiksi kesken opintojen suorittamisen. Hallituksen päätös herätti hämmennystä opiskelijoiden keskuudessa ja laajaa vastustusta koulutuskentällä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tiedotti 9.8.2024, että hallituksen kehysriihessä päätettyä toisen asteen oppimateriaalien maksuttomuuden rajausta ei toteuteta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on tehnyt korvaavasta säästöstä ehdotuksen, joka sisältyy valtiovarainministeriön talousarvioehdotukseen. Hallituksen mukaan maksuttomuuden rajaaminen olisi vahvistanut pitkällä aikavälillä julkista taloutta vuosittain 12 miljoonalla eurolla. Ministeriölle osoitettu säästötavoite pysyy kuitenkin samana, ja vähennykset haetaan ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksesta sekä toisen asteen koulutuksen hankerahoituksesta.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan vuoden 2025 talousarvioesitykseen ei sisälly leikkauksia lukiolaisten opiskeluun tarvittavien välineiden ja materiaalien hankkimiseen varattuihin määrärahoihin. Tämän hetken tilanne mahdollistaa opiskelijoille maksuttoman opiskelun sen kalenterivuoden loppuun, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta. Koska jokainen toisen asteen koulutuksen järjestäjä vastaa omien opiskelijoidensa tarvitsemien välineiden ja materiaalien hankinnasta ja rahoittamisesta, Nurmijärven kunnan alueella toimivat yksityinen lukio ja ammatilliset oppilaitokset päättävät itse, miten toimivat.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esitys

Sivistyslautakunta päättää antaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle esittelytekstin mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen.

Valmistelija

Opetuspäällikkö Kati Luostarinen, puh. 040 317 2401

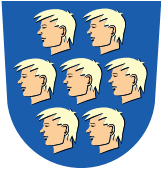
Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Kunnanhallitus 21.10.2024 § 151

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Valtuusto	§ 29	29.05.2024
Sivistyslautakunta	§ 55	12.09.2024
Kunnanhallitus	§ 151	21.10.2024
Valtuusto		13.11.2024

Esitys

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se päättää

1. hyväksyä edellä annetun vastauksen valtuustoaloitteeseen sekä
2. todeta, ettei valtuustoaloite anna aiheutta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Valmistelija

opetuspäällikkö Kati Luostarinen, kati.luostarinen(at)nurmijarvi.fi

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Valtuusto 13.11.2024
722/00.02.00.02/2024

Esitys

Kunnanvaltuusto päättää

1. hyväksyä edellä annetun vastauksen valtuustoaloitteeseen sekä
2. todeta, ettei valtuustoaloite anna aiheutta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös**Liitteet**

Numero Otsikko

Liite4 Valtuustoaloite toisen asteen koulutuksen maksuttomuus, julkinen

Valtuusto	§ 11	13.03.2024
Sivistyslautakunta	§ 56	12.09.2024
Kunnanhallitus	§ 152	21.10.2024
Valtuusto		13.11.2024

70

Vastaus valtuustoaloitteeseen vakinaisten koulunkäynninohjaajien osa-aikaisuuden muuttamista täysiaikaiseksi

Valtuusto 13.03.2024 § 11

Mirja-Liisa Tofferi (kesk) ja Virpi Korhonen (kesk) ja 27 allekirjoittajaa tekivät aloitteen vakinaisten koulunkäynninohjaajien osa-aikaisuuden muuttamista täysiaikaiseksi.

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Sivistyslautakunta 12.09.2024 § 56

Mirja-Liisa Tofferi, Virpi Korhonen ja 27 allekirjoittajaa ovat tehneet valtuustoaloitteen, jossa he esittävät, että vakinaisten koulunkäynnin ohjaajien tuntimäärä ja palkkaus saatetaan kilpailukykyiselle tasolle ja muutetaan toimet joko täysiaikaisiksi tai vähintään 30-tuntisiksi.

Sivstys- ja hyvinvointitoimiala on valmistellut aloitteeseen seuraavan vastauksen:

Perusopetuslain 31 §:n mukaan vammaisella ja muulla erityistä tukea tarvitsevalla oppilaalla on oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut sekä erityiset apuvälineet. Lisäksi perusopetuslain henkilöstöä koskevassa 37 §:ssä todetaan, että opetuksen järjestäjällä voi olla koulunkäyntiavustajia. Nurmijärvellä koulunkäyntiavustajien tehtävänimike on koulunkäynnin ohjaaja.

Koulunkäynnin ohjaajan työ on perusopetuslain mukaista kasvatuksen tukemista, oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. Työ on oppimisen ohjaamista, lapsen tai nuoren toimintakyvyn tukemista ja toiminnan suunnittelua työparityöskentelynä opettajien kanssa. Työn tavoitteena on oppilaan avustaminen ja tukeminen oppimisprosessin eri vaiheissa siten, että oppilaan omatoimisuus ja itsenäisyys korostuvat.

Nurmijärven koulutuspalveluissa työskentelee 75 vakinaista koulunkäynnin ohjaajaa. Ohjaajista 46 työskentelee alakouluissa, 7 yläkouluissa, 11 yhtenäiskouluissa, 10 erityiskouluissa ja 1 ruotsinkielisessä koulussa. Heidät on palkattu toistaiseksi voimassa olevaan osa-aikaiseen

Valtuusto	§ 11	13.03.2024
Sivistyslautakunta	§ 56	12.09.2024
Kunnanhallitus	§ 152	21.10.2024
Valtuusto		13.11.2024

palvelussuhteeseen, jolloin he ovat kuukausipalkkaisia. Koulunkäynnin ohjaajien työaikamuoto on yleistyöaika, joka tasoittuu tehdyn paikallissopimuksen mukaisesti vuoden pituisena ajanjaksona. Palkanmaksun perusteena oleva viikkotyöaika vaihtelee vakanssin mukaan 20 ja 30 tunnin välillä. Todellinen viikkotyöaika sisään tehtävien tuntien kanssa vaihtelee, riippuen kunkin työntekijän vuosilomaoikeudesta sekä koulun loma-aikojen pituudesta.

Paikallissopimuksen mukainen tasoittumisjakso alkaa elokuussa koulujen ensimmäisenä suunnittelupäivänä ja päättyy seuraavan lukuvuoden ensimmäistä suunnittelupäivää edeltävänä päivänä. Koulunkäynnin ohjaajat tekevät koulun työaikana sisään koko lukuvuoden (syys-, joulun- ja talviloman sekä kesän vuosiloman ulkopuolelle jäävän kesäkeskeytyksen ajan) työtunnit ja saavat näin ollen palkkaa myös koulutyön keskeytysten ajalta ilman työvelvoitteita.

Mikäli kaikki vakinaiset koulunkäynnin ohjaajat kokoikaistettaisiin, jolloin he siirtyisivät tekemään KVTES:en mukaista täyttä työaika (38,25 h/vko), vuositason kustannus sivukuluineen (19,62 %) olisi noin 768 000 euroa. Laskennassa on huomioitu tehtäväkohtaisen palkan ja työkokemuksellisen korotus sekä lomarahat. Mikäli kaikkien vakinaisten koulunkäynnin ohjaajien palkanmaksun perusteena oleva työaika nostettaisiin 30 tuntiin, kustannukset olisivat noin 290 000 euroa vuodessa edellä mainitulla tavalla laskettuna.

Aloitteen tekijöiden mukaan esim. harrastustoiminta, läksyparkki sekä aamu- ja iltapäivätoiminta voisivat tuoda ohjaajille lisätunteja toimipaikan mukaan. Jo tälläkin hetkellä halukkailla koulunkäynnin ohjaajilla on mahdollisuus toimia ohjaajina Harrastamisen Suomen mallin kerhoissa. Aamu- ja iltapäivätoiminta ei ole koulutuspalveluiden tulosalueen toimintaa, vaan sitä järjestää ja koordinoi kunnan nuorisopalvelut. Tällä hetkellä nuorisopalvelut järjestää iltapäivätoimintaa Nukarilla (1 ohjaaja), Monikossa (2-3 ohjaajaa), Rajamäellä (2-3 ohjaajaa) ja Ahjolassa (2-3 ohjaajaa). Mikäli nuoriso-ohjaajien tällä hetkellä hoitaman iltapäivätoiminnan järjestäminen siirrettäisiin koulunkäynnin ohjaajille, kokoaikaiseen työsuhteeseen saataisiin enintään noin 10 koulunkäynnin ohjaajaa.

Kokoaikaisuuteen tarvittavien työtuntien ja -tehtävien takaamisen lisäksi haasteena on koulutyön aikaisten keskeytysten eli syys-, joulun-, talvi- ja kesäkeskeytyksen aikainen työskentely. KVTES:n täysi vuosilomaoikeus (38 pv.) ei riitä kattamaan kaikkia lukuvuoden aikaisia keskeytysjaksoja. Koska koulunkäynnin ohjaajien työ suuntautuu lapsiin ja nuoriin, kouluilla on keskeytysjaksojen aikana vähän tarjolla ohjaajille sopivia työtehtäviä ilman oppilaita. Työnantajalla on mahdollisuus KVTES I luvun 10 §:n perusteella siirtää työntekijä tilapäisesti tehtäviin, joita voidaan hänen koulutuksensa ja työkokemuksensa huomioon ottaen pitää hänelle sopivina. Siirto voi kestää enintään kahdeksan viikkoa kerrallaan. Yhtenä mahdollisuutena olisi siirtää ohjaajia keskeytysjaksojen ajaksi työskentelemään päiväkoteihin. Varhaiskasvatuspäällikön arvion mukaan päiväkodit pystyisivät ottamaan esimerkiksi kesäkuun aikana vuosilomasijaisiksi noin 40–45 koulunkäynnin ohjaajaa.

Nurmijärvellä koulunkäynnin ohjaajien tehtäväkohtainen palkkaus on jaettu 3 eri vaatavuustasoon työ- ja virkaehtosopimuksen mukaisen tehtävän vaatavuuden arvioinnin perusteella seuraavasti:

- taso 10: koulunkäynnin ohjaaja,
- taso 20: koulukäynnin ohjaaja, hoidolliset tehtävät,

Valtuusto	§ 11	13.03.2024
Sivistyslautakunta	§ 56	12.09.2024
Kunnanhallitus	§ 152	21.10.2024
Valtuusto		13.11.2024

- taso 30: koulunkäynnin ohjaaja, erityisluokka tai -koulu.

Koulunkäynnin ohjaajien tehtäväkohtainen palkka (100 % työajalla) vaihtelee 2 254,57–2 369,38 euron välillä. Lisäksi työkokemuksen perusteella voidaan maksaa työkokemuslisää 3 % tai 8 % sekä työsuoritukseen perustuvaa henkilökohtaista lisää. Vuonna 2024 paikallisten järjestelyerien yhteydessä koulunkäynnin ohjaajien täyden työajan rekrytointipalkkaan tehtiin 120 euron suuruinen kohdennus, jolla varmistettiin koulunkäynnin ohjaajien tehtäväkohtaisen palkan kilpailukykyä verrattuna seudulliseen tasoon.

Nurmijärvelle ei ole vuosiin perustettu uusia koulunkäynnin ohjaajan vakansseja. Tämä on johtanut tilanteeseen, jossa muihin Kuuma-kuntiin verrattuna Nurmijärvellä on vähemmän koulunkäynnin ohjaajia suhteessa oppilasmäärään. Vakinaisia ohjaajan vakansseja on tällä hetkellä 75, mikä tarkoittaa sitä, että yhdellä ohjaajalla on laskennallisesti ohjattavanaan 76 oppilasta. Keväällä 2024 tehdyn vertailun mukaan esimerkiksi Hyvinkäällä vakituisia ohjaajia on 114 (ohjattavia oppilaita 41), Tuusulassa 113 (ohjattavia oppilaita 45) ja Järvenpäässä 129 (ohjattavia oppilaita 36). Kaikissa näissä kunnissa on vähemmän perusopetuksen oppilaita kuin Nurmijärvellä.

Niukkaa resurssia täydentämään ohjaajia on palkattu saaduilla valtion erityisavustuksilla. Lukuvuonna 2023–2024 erityisavustuksella palkattuja ohjaajia oli 32, mikä on 23 % kaikista ohjaajista. Valtion erityisavustuksiin varatut määrärahat ovat vähenemässä ja tämä tulee vaikuttamaan merkittävästi nurmijärveläisten lasten ja nuorten mahdollisuuksiin saada oppimisen ja koulunkäynnin tukea. Tilanne on ristiriidassa perusopetuslakiin kirjattuun oppilaan oikeuteen saada opetukseen osallistumisen edellyttämät avustajapalvelut. Oppilaiden oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarve kasvaa ja monimuotoistuu koko ajan. Erityistä tukea saavien oppilaiden määrä on kasvanut lähes sadalla oppilaalla viiden viimeisen vuoden aikana. Valtakunnallisena tilastointipäivänä 20.9.2023 erityisen tuen oppilaita oli 642.

Edellä esitetyn perusteella sivistys- ja hyvinvointitoimialan näkemyksen mukaan kouluissa on suurempi tarve uusille koulunkäynnin ohjaajan vakansseille, kuin kokoaikaisille koulunkäynnin ohjaajille. Sivistys- ja hyvinvointitoimialan vuoden 2025 talousarvioesitykseen sisältyy esitys kymmenen 25-tuntisen koulunkäynnin ohjaajan vakanssin perustamisesta. Vuonna 2025 näiden vakanssien viiden kuukauden palkkakustannukset sivukuluineen ovat 91 000 euroa vuositason kustannuksen ollessa 214 000 euroa. Pidemmällä aikavälillä tavoitteena on myös alle 25-tuntisten vakanssien tuntimäärän nostaminen 25 tuntiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esitys

Sivistyslautakunta päättää antaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle esittelytekstin mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen.

Valmistelija

Opetuspäällikkö Kati Luostarinen, puh. 040 317 2401

Valtuusto	§ 11	13.03.2024
Sivistyslautakunta	§ 56	12.09.2024
Kunnanhallitus	§ 152	21.10.2024
Valtuusto		13.11.2024

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Kunnanhallitus 21.10.2024 § 152

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se päättää

1. hyväksyä edellä annetun vastauksen valtuustoaloitteeseen sekä
2. todeta, ettei valtuustoaloite anna aihetta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Valmistelija

opetuspäällikkö Kati Luostarinen, kati.luostarinen(at)nurmijarvi.fi

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Valtuusto 13.11.2024
307/00.02.00.02/2024

Esitys

Kunnanvaltuusto päättää

1. hyväksyä edellä annetun vastauksen valtuustoaloitteeseen sekä
2. todeta, ettei valtuustoaloite anna aihetta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

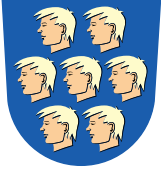

Valtuusto	§ 11	13.03.2024
Sivistyslautakunta	§ 56	12.09.2024
Kunnanhallitus	§ 152	21.10.2024
Valtuusto		13.11.2024

Päätös

Liitteet

Numero	Otsikko
Liite5	Valtuustoaloite 13.3.2024 Vakinaisten koulunkäynninohjaajien osa-aikaisuuden muuttaminen täysiaikaiseksi, julkinen

Valtuusto	§ 12	13.03.2024
Kunnanhallitus	§ 164	04.11.2024
Valtuusto		13.11.2024

71

Vastaus valtuustoaloitteeseen kunnallistekniikan rakentamishjelma valtuuston käsiteltäväksi

Valtuusto 13.03.2024 § 12

Keskustan valtuustoryhmä jätti aloitteen kunnallistekniikan rakentamishjelmasta.

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Kunnanhallitus 04.11.2024 § 164

Keskustan valtuustoryhmä on 13.3.2024 tehnyt valtuustoaloitteen kunnallistekniikan rakentamishjelmasta. Aloitteessa esitetään muutosta kunnallistekniikan rakentamishjelman sitovuustasoon siten, että marraskuussa 2024 talousarviokäsittelyssä kunnallistekniikan rakentamishjelma käsitellään valtuustossa.

Hallintosäännön 123 §:n mukaan valtuustoryhmän nimissä annetun valtuustoaloitteen vastaus käsitellään ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi kunnanvaltuustossa.

Konsernipalvelujen ja ympäristötoimialan vastaus aloitteeseen

Nurmijärven kunnanvaltuusto päättää talousarvion sitovuudesta vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Kunnan ja kuntayhtymän talousarvio ja -suunnitelma suosituksen lainsäädäntöperusta on kuntalain 110 §, jossa säädetään kunnan ja kuntayhtymän talousarviosta ja -suunnitelmasta. Muutoin kunnat ja kuntayhtymät saavat päättää, kuinka talousarvion ja -suunnitelman laativat. Suosituksessa todetaan talousarvion sitovuudesta seuraavaa: ”Määrärahat ja tuloarviot voidaan talousarviossa määrätä sitoviksi joko brutto- tai nettoperiaatteen mukaan. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetään sitovuustasosta. Sitovuustaso määritetään esimerkiksi kunkin talousarvion osan (käyttötalous-, investointi-, tuloslaskelma- ja rahoitusosan) yhteydessä perustelutekstissä tai muutoin osoitetaan selkeästi, mitkä erät ovat valtuustoon nähden sitovia.” Nurmijärven talousarviossa sitovuustasot esitetään talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa ja talousarvion yleisperusteluissa. Valtuusto voi päättää sitovuustasoista myös eri tavalla kuin nykyisin on esitetty.

Valtuusto	§ 12	13.03.2024
Kunnanhallitus	§ 164	04.11.2024
Valtuusto		13.11.2024

Investointiosasta suosituksessa todetaan, että valtuusto hyväksyy investointiosassa kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille. Hankeryhmät voidaan ryhmitellä tarvittaessa toimielimittäin ja tehtävittäin. Investointiosassa tai sen perusteluissa määritellään valtuustoon nähden sitova taso.

Kunnan hallintosäännössä teknisen lautakunnan erityistehtävistä ja ratkaisuvallasta on säädetty 29 §:ssä. Pykälän kohdan 4 mukaan tekninen lautakunta vastaa talon- ja infrarakentamisen investointien kokonaishallinnasta, koordinoinnista ja taloudesta. Lisäksi ratkaisuvallan kohdassa 2 on todettu, että lautakunta päättää tehtäväalueellaan määrärahojen käyttöä ohjaavien rakentamisohjelmien hyväksymisestä.

Kunnallistekniikan sitovuustasot ovat pitkään olleet Nurmijärvellä esitetyn kaltaiset. Nykyistä sitovuustasoa perustelee valtuuston talousarviokäsittelyn ja seurannan pitäminen riittävän strategisella tasolla. Valtuuston päätöksenteon kannalta ei voi pitää tarkoituksenmukaisena, että valtuusto käsittelee rakentamisohjelmia yksityiskohtaisella tasolla.

Kunnallistekniikan rakentaminen jakautuu tällä hetkellä kolmeen eri hankeryhmätasoon:

- Kunnallistekniikan rakentaminen / 11,4 milj. euroa TA2025
- Klaukkalan tieverkko / 0,1 milj. euroa TA2025
- Kunnan ja valtion yhteishankkeet / 0,2 milj. euroa TA2025

Kunnallistekniikan rakentaminen jakautuu edelleen seuraaville tasoille:

- Kadut
- Työpaikka-alueet
- Kadun varusteet, laitteet ja ohjaus
- Päälystys
- Pysäköintialueet, pysäkkikatokset ja muu liikennetekniikka
- Suunnittelu, mittaus ja tutkimus
- Peruskorjaukset
- Liikenneturvallisuusprojektit, hidasteet, reitistöt ym.
- Energia- ja ilmastoprojektit ja muut ympäristöprojektit
- Viheralueiden rakentaminen, yhteenveto
- Maankaatopaikat
- Haja-asutusalueiden vesihuolto
- Liikunta- ja virkistysalueiden rakentaminen

Edellä mainitut tasot jakaantuvat vielä hankkeiksi, joita voi olla useita kymmeniä. Esimerkiksi talonrakennushankkeiden sitovuustaso poikkeaa kunnallistekniikan rakentamisesta. Talonrakennushankkeet ovat valtuustoon nähden sitovia hankekohtaisesti, koska yksittäiset hankkeet voivat olla laajuudeltaan huomattavan suuria.

Kunnallistekniikan rakentamisohjelmaa on nykyisellään tarkoitus päivittää kaikissa talousarvion eri käsittelyvaiheissa siten, että hallintosäännön mukaisesti tekninen lautakunta vastaa infrarakentamisen kokonaishallinnoinnista, mutta valtuusto käyttää viime kädessä talousarviovaltaansa investointimäärärahoista päätettäessä hankeryhmätasoisesti. Valtuustoa on tarkoitus informoida kunnallistekniikan rakentamisohjelmasta kesäkuussa ennen

Valtuusto	§ 12	13.03.2024
Kunnanhallitus	§ 164	04.11.2024
Valtuusto		13.11.2024

talousarviokehityksen käsittelyn aloittamista, jolloin valtuustolla on tieto lausunnoille lähtevästä sisällöstä. Kunnallistekniikan rakentamisohjelma sisällytetään oheismateriaalina kunnanjohtajan ja kunnanhallituksen talousarvioesityksiin.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Eesitys

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se päättää:

1. hyväksyä edellä annetun vastauksen valtuustoaloitteeseen, sekä
2. todeta, ettei valtuustoaloite anna aihetta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Valmistelija

talousjohtaja Erno Kontio, erno.kontio(at)nurmijarvi.fi
tekninen johtaja Juha Oksanen, juha.oksanen(at)nurmijarvi.fi

Päätös

Eesitys hyväksyttiin.

Valtuusto 13.11.2024
308/00.02.00.02/2024

Eesitys

Kunnanvaltuusto päättää:

1. hyväksyä edellä annetun vastauksen valtuustoaloitteeseen, sekä
2. todeta, ettei valtuustoaloite anna aihetta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Liitteet

Numero Otsikko

Liite6 Valtuustoaloite; Kunnallistekniikan rakentamisohjelma valtuuston käsiteltäväksi.

72

Kunnan tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosenttien vahvistaminen vuodelle 2025

Kunnanhallitus 21.10.2024 § 154

Kuntalain 111 §:n mukaan valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Verotusmenettelylain 91 a §:n 1 momentin mukaan tuloveroprosentti tulee ilmoittaa prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella. Kuntien tulee verotusmenettelystä annetun lain mukaan ilmoittaa tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Kiinteistöverolain (654/1992) 11 §:n mukaan valtuusto määrää kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kiinteistöveroprosentit tulee määrätä prosentin sadasosan tarkkuudella. Kiinteistöveroa suoritetaan kiinteistöverolain (654/1992) mukaan rakennuksista ja maapohjasta sille kunnalle, jonka alueella kiinteistö sijaitsee. Kiinteistövero on kiinteistöveroprosentin mukainen osuus kiinteistön verotusarvosta, ja se määrätään erikseen maapohjan ja erikseen rakennusten ja rakennelmien osalta.

Tuloveroprosenttia korotettiin vuoden 2024 alussa, jotta kunnan lainakannan kasvua saataisiin hillittyä mittavien peruspalveluinvestointien vuoksi. Kunnanjohtajan talousarvioehdotus vuodelle 2025 on valmisteltu nykyisten tulo- ja kiinteistöveroprosenttien pohjalta. Kunnallisveroon ei esitetä muutoksia vuodelle 2025. Kiinteistöveroprosentit esitetään säilytettävän vuoden 2024 tasossa, mutta voimalaitoksille esitetään säädettävän oma kiinteistöveroprosentti, jota kunnassa ei ole aiemmin määritetty. Voimalaitosten kiinteistöveroprosenttia voidaan soveltaa, jos voimalaitoksen nimellisteho ylittää 10 megavolttiampeeria tai, jos useampi voimalaitos on kytketty sähkömarkkinalain (588/2013) 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettuun jakeluverkkoon tai pykälän 3 kohdassa tarkoitettuun suurjännitteiseen jakeluverkkoon taikka 31 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun kantaverkkoon yhteisen liittymispisteen kautta siten, että niiden yhteenlaskettu nimellisteho ylittää 10 megavolttiampeeria. Kunnassa ei ole tällä hetkellä määritelmän mukaisia voimalaitoksia. Voimalaitosten kiinteistöveroprosentiksi esitetään 3,10 prosenttia.

Alla Nurmijärven kunnan veroprosentit vuonna 2024 ja vuodelle 2025 esitettävät veroprosentit sekä rajat, joiden välille kiinteistöveroprosentit voidaan lain mukaan määrätä:

	2024	2025	Alaraja	Yläraja
Tuloveroprosentti	7,50 %	7,50 %		
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,18 %	1,18 %	0,93 %	2,00 %
Maapohjan kiinteistöveroprosentti	1,30 %	1,30 %	1,30 %	2,00 %
Vakituisen asuinrakennuksen veroprosentti	0,48 %	0,48 %	0,41 %	1,00 %
Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti	0,00 %	0,00 %	Alaraja 0,00 %	
Muiden asuinrakennusten veroprosentti	1,18 %	1,18 %	0,93 %	2,00 %
Rakentamattomien rakennuspaikkojen veroprosentti *	4,30 %	4,30 %	2,00 % (4,30 %*)	6,00 %
Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti	-	3,10 %		Max 3,10 %

* Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti on 14 pääkaupunkiseudun ja sen kehysalueen kunnassa vähintään kunnassa sovellettava maapohjan kiinteistöveroprosentti + 3,0 prosenttiyksikköä, enintään kuitenkin 6,00 prosenttia.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se:

1. vahvistaa kunnan vuoden 2025 tuloveroprosentiksi 7,50 % sekä
2. vahvistaa kunnan vuoden 2025 kiinteistöveroprosenteiksi:
  - yleinen kiinteistöveroprosentti 1,18 %
  - vakituisen asuinrakennusten veroprosentti 0,48 %
  - yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti 0,0 %
  - muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,18 %
  - rakentamattomien rakennuspaikkojen veroprosentti 4,30 %
  - maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 %
  - voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,10 %

Valmistelija

talousjohtaja Erno Kontio, erno.kontio(at)nurmijarvi.fi

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 154 21.10.2024
13.11.2024

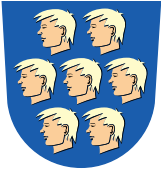
Valtuusto 13.11.2024
1276/02.03.00.00/2024

Esitys

Kunnanvaltuusto päättää:

1. vahvistaa kunnan vuoden 2025 tuloveroprosentiksi 7,50 % sekä
2. vahvistaa kunnan vuoden 2025 kiinteistöveroprosenteiksi:
  - yleinen kiinteistöveroprosentti 1,18 %
  - vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,48 %
  - yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti 0,0 %
  - muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,18 %
  - rakentamattomien rakennuspaikkojen veroprosentti 4,30 %
  - maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 %
  - voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,10 %

Päätös

73

Nurmijärven kunnan talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026–2027

Kunnanhallitus 21.10.2024 § 153

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi).

Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Tasapainon arvioinnissa huomioidaan tarvittaessa taseeseen edellisiltä tilikausilta muodostuneet ylijäämät. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan edellyttämät määrärahat ja tuloarviot ja siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

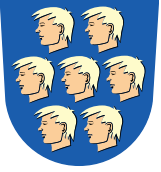
Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026–2027 on valmisteltu kunnanhallituksen 17.6.2024 § 94 päättämän palveluiden järjestämissuunnitelman ja talousarviokehyksen pohjalta. Kehyksessä on huomioitu kestävä kasvun NUUKA-ohjelman toimenpiteet niiltä osin, kun se on ollut mahdollista.

Kunnanhallitus on kehyksessä päättänyt talousarviovalmistelulle seuraavat lähtökohdat:

1. Kunnan omassa palvelutuotannossa menojen kasvua hillitään kestävä kasvun NUUKA-ohjelman mukaisilla toimenpiteillä sekä pidättäytymällä palveluiden laajentamisesta ja palvelutason parantamisesta. Käyttötalouden budjetoinnin lähtökohtana on ollut vuoden 2024 talousarvio ja vuoden 2024 tilinpäätösennuste, sekä keskeiset toiminnalliset muutokset, joita vuoden 2024 talousarvio ja ennuste eivät sisällä.
2. Bruttoinvestoinnit vuonna 2025 ovat enintään 42,9 milj. euroa (sis. liikelaitokset).
3. Kunnallisveroprosenttiin ei esitetä muutoksia vuodelle 2025. Kiinteistöveroprosenttien esitetään pysyvän muuten ennallaan, mutta voimalaitoksille esitetään säädettävän oma kiinteistöveroprosentti. Voimalaitosten kiinteistöveroprosenttia voidaan soveltaa, jos voimalaitoksen nimellisteho ylittää 10 megavolttiampeeria tai, jos useampi voimalaitos on kytketty sähkömarkkinalain (588/2013) 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettuun jakeluverkkoon tai pykälän 3 kohdassa tarkoitettuun suurjännitteiseen jakeluverkkoon taikka 31 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun kantaverkkoon yhteisen liittymispisteen kautta siten, että niiden yhteenlaskettu nimellisteho ylittää 10 megavolttiampeeria. Kunnassa ei ole tällä hetkellä määritelmän mukaisia voimalaitoksia.

Kunnan toimialat ja liikelaitokset ovat valmistelleet talousarvioehdotuksensa kunnanhallituksen antaman kehyksen mukaisesti syyskuun aikana.

Kunnanjohtajan talousarvioesityksessä käyttötalouden taso vuodelle 2025 ylittää kunnanhallituksen antaman kehyyksen 0,9 milj. eurolla. Ylitys selittyy TE-palvelujen kustannustason tarkentumisesta ja sisäilmaongelmista johtuvilla väistölakustannusten kasvulla. Myös tulo-rahoituksen osalta arviot ovat tarkentuneet ja vero- sekä valtionosuusrahoituksessa molemmassa on parannusta kehyykseen nähden. Verotulojen osalta parannusta kehyykseen on 0,2 milj. euroa kiinteistöverojen parantuneista arvioista johtuen. Valtionosuusrahoitus on puolestaan parantunut 2,3 milj. euroa kehyykseen nähden, joka selittyy laskennallisten kustannusten päivitettyillä yksikköhinnoilla ja TE-rahoituksen tarkentuneilla tiedoilla. Bruttoinvestointitaso on 4,6 milj. euroa kehystä pienempi, joka yhdessä tulo-rahoituksen vahvistumisen kanssa pienentää kunnan lainanottotarvetta ja korkomenoja kehyykseen verrattuna. Taloussuunnitelma 2025–2027 on kuntalain mukaisesti ylijäämäinen, joskin suunnitelmavuosien kustannuskehitykseen liittyy huomattavia epävarmuuksia.

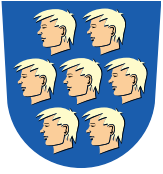
Nurmijärven kunnan taloudelliset lähtökohdat kaudelle 2025–2027

Kunnan taloudelliset lähtökohdat suunnitelmakaudelle 2025–2027 eivät ole isossa kuvassa muuttuneet merkittävästi. Sote-uudistuksen myötä kunnan käyttötalouden nettomenot ja tulo-rahoitus ovat puolittuneet, mutta suhteellinen velkaantuneisuus kasvanut huomattavasti vanhojen vastuiden säilyttyä. Kunnan taseessa on tällä hetkellä puskurina kumulatiivista ylijäämää 62,5 milj. euroa, joka tuo hieman iskunkestävyyttä taloudellisesti heikkojen vuosien varalle. Kunnan tulevien vuosien velkaantuminen on edelleen isoin yksittäinen kunnan taloutta haastava tekijä.

Kunnassa on tehty pitkäjänteistä työtä kestävän talouden eteen ja kesällä 2023 päätettiin kestävän kasvun NUUKA-ohjelman päivityksestä. Vuoden 2026 päätteeksi nähdään, kuinka hyvin ohjelman toimenpiteissä on onnistuttu. Työssä tehdyn mallinnuksen mukaisesti näyttäisi siltä, että kunnan talous tulisi kääntymään alijäämäiseksi kuluvan vuosikymmenen loppua kohden suurista investoinneista ja käyttötalouden kustannusten kasvusta johtuen. Alijäämäkehityksen kääntäminen ja investointien tulo-rahoituksen kasvattaminen vaatii käyttötalouden sopeutuksien lisäksi tulo-rahoituksen lisäystä rinnalleen, mutta vielä tätäkin tärkeämpää on sitoutuminen yhteisiin tavoitteisiin ja tarvittavien toimenpiteiden tekeminen, mikäli toimintaympäristöstä nousevat asiat uhkaavat heikentää kunnan taloutta entisestään.

Kunnan käyttötalouden menot ovat kohonneet aiempina vuosina noudattaen yleistä kuntatalouden kehityssuuntaa, mutta nopeasti nousseen inflaation, heikossa kunnossa olevien tilojen ja yleissitovien palkankorotusten myötä kustannustaso on kasvanut huomattavankin nopeasti. TE-palvelujen siirto kunnille uhkaa myös osaltaan lisätä kustannuksia ja lisää kuntien roolia suhdannevaihteluiden vaikutusten kantamisesta. TE-palvelujen kustannusten ja rahoituksen tasoon liittyy myös suuria epävarmuuksia.

Menojen kasvun vastapainoksi tulo-rahoitus on edellisinä vuosina kehittynyt suotuisasti, varsinkin verotulojen osalta. Ansiotulojen kasvu ja kiinteistöjen jälleenhankinta-arvojen korotukset ovat kasvattaneet verotulojen kertymää, mutta samalla suhdanteen heikentyminen tuo epävarmuutta tulevien vuosien ennusteisiin ja erityisesti yhteisöveron kehittymiseen. Valtionosuuksien kehittymisen ympärillä on tällä hetkellä isoja epävarmuustekijöitä, jotka kumpuavat julkisen talouden tasapainotusvaateista. Positiivisesti kehittynyt tulo-rahoitus ei kuitenkaan ole riittänyt muutamaa poikkeusvuotta lukuun ottamatta rahoittamaan investointeja, ja investointien tulo-rahoitus-% on tavanomaisesti jäänyt selvästi tavoitteellisen 70-120 %:n alapuolelle.

Nurmijärven palvelutuotannon menopaineiden ennustetaan pitkällä aikavälillä säilyvän nykytasossa koko kunnan tasolla. Vuosien välille mahtuu kuitenkin kasvavan kaupunkiseudun kehyskunnalle tyypillistä isoakin sykäysmäistä palvelutarpeiden kysynnän vaihtelua, johon kunnan tulee pystyä varautumaan. Palvelutarpeiden kysynnän painotukset vaihtelevat kuitenkin kunnan sisällä ja kysyntä seuraa erityisesti uusien asuinalueiden rakentamisen mukana. Tällä hetkellä ja tulevina vuosina väestönkasvu ja palvelutarpeiden paikallista kysyntää ylläpitävät erityisesti uudet pientalovaltaiset alueet Klaukkalassa (Vanha-Klaukka ja Jokimetsä), Kirkokylällä (Heinoja) sekä Rajamäellä (Kylänpää ja Uusiniittu). Pitkällä aikavälillä lasten ja nuorten laskennallisen lukumäärän ennustetaan kuitenkin pysyvän vakaana.

Kunnan keskeisenä haasteena on löytää sopeutuskeinoja palvelutarpeiden tasapainottamiseen, kun varsinaisesti minkään ikäryhmän palvelutarpeet eivät oleellisesti laske siten, että palvelutuotantoa voitaisiin merkittävästi supistaa. Sopeutuskeinoja haastaa myös muutokset palvelutarpeissa, jotka eivät enää seuraa lasten laskennallisen määrän kehitystä. Toisin sanoen, vaikka lasten määrä ei tietyllä alueella kasvaisi tai kasvu on vähäistä, voi palveluiden paikallinen kysyntä kasvaa lasten määrää enemmän. Palvelutarvetta kasvattavat päivähoitoon osallistumisen asteen kasvu, alle 3-vuotiaiden päivähoitoon osallistumisen korkea osuus sekä myös tuentarupeiden muutokset niin varhaiskasvatuksessa kuin opetuksessa. Vaihtoehtona lähinnä onkin tehostaa palvelutuotantoa huolehtien tilakapasiteetin järkevästä käytöstä kunnan eri alueilla siten, että palveluiden tarjonta saataisiin kohtaamaan paremmin palveluiden kysyntää ja toimintaa pystyttäisiin järjestämään toiminnan näkökulmasta riittävän kokoisissa yksiköissä.

Vaikka kunnan taloustilanne on isossa kuvassa haastava ja vaatii valtavasti työtä kehityssuunnan kääntämiseksi, ei luvassa ole pelkkiä palveluita kurjistavia leikkauksia ja synkkyyttä. Kunta investoi peruspalveluihinsa kuluvan vuosikymmenen loppuun mennessä yli 100 milj. eurolla ja huolehtii samalla elinvoiman kehittämisestä viemällä keskeisiä infra-, kaava- ja kehityshankkeita eteenpäin. Kunnalla on loistavan sijaintinsa vuoksi monia luontaisia vahvuustekijöitä.

Talousarvion 2025 ja taloussuunnitelman 2025–2027 perustelut

Palvelutuotannon nettomenot ovat vuonna 2025 122,2 milj. euroa, joka on noin 24,8 milj. euroa enemmän vuoden 2023 tilinpäätökseen verrattuna. Vuoden 2023 parempaa nettomenojen toteutumista selittää merkittävästi Ilvesvuori Pohjoinen II (Kesko Oyj) tonttikaupan toteutuminen. Nettomenojen kasvuun vaikuttaa myös erityisesti henkilöstökulujen nousu kunta-alan palkkaratkaisun vuoksi, palvelusetelikustannusten nousu ja kustannusten lisäys TE-palveluiden siirtymisestä kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta. Kunnan palvelutuotannon nettomenojen kasvu vuoden 2024 uusimpaan ennusteeseen nähden on noin 7,7 milj. euroa.

Henkilöstökulujen ja TE-palveluiden kustannusten lisäksi palvelutuotannon menoja kunnan toimialoilla nostavat kuluvaan talousarvioon nähden muun muassa varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen kasvu ja väistötilojen kustannusten kasvu. Toimintatuottoja puolestaan pienentää muun muassa tukien ja avustusten väheneminen erillisten valtionavustusten osalta, varhaiskasvatuksen maksutulojen ja kotikuntakorvausten pienentyminen, palkkatuen poistuminen, maankäyttökorvausten lasku sekä sisäisten vuokratuottojen lasku. Toimintatuottoja kasvattavat mm. rakennuslupamaksujen kertaerä (Kesko), maanmyyntien tuottojen kasvu ja valtionavustus vieraskielisten oppilaiden opetuksen tukemiseen.

Kuntaliiton viimeisimmän ennusteen pohjalta kunnan vuoden 2025 verotuloja arvioidaan kertyvän 0,2 milj. euroa enemmän kuin talousarviokehityksen laadinnan yhteydessä arvioitiin. Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2025 yhteensä 115,1 milj. euroa, joka on noin 7,0 milj. euroa enemmän kuluvan vuoden tilinpäätösennusteeseen nähden. Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2026 122,4 milj. euroa ja vuonna 2027 127,1 milj. euroa.

Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän vuonna 2025 33,2 milj. euroa, joka on 2,3 milj. euroa enemmän vuoden 2024 uusimpaan tilinpäätösennusteeseen nähden. Suunnitelmavuosien valtionosuuksien tasot ovat vielä tässä kohtaa arvioita etenkin, kun kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Uuden lainsäädännön pitäisi nykyisen aikataulun mukaan tulla voimaan 1.1.2026.

Verotulojen, valtionosuuksien ja rahoitustulojen ja –menojen jälkeen vuoden 2025 vuosikatteen muodostuu 24,3 milj. euroa. Vuosikate asettuu vuonna 2026 44,5 ja vuonna 2027 31,9 milj. euroon.

Merkittävien investointien myötä poistotason arvioidaan nousevan 25,5 milj. eurosta 28,3 milj. euroon aikavälillä 2025–2027. Pitkällä aikavälillä kunnan tulee huolehtia vuosikatteen riittävästä vahvuudesta poistojen kasvaessa, että talous säilyisi tasapainossa myös tuloslaskelmatasolla (ns. kirjanpidollinen tasapaino).

Taloussuunnitelmassa kunnan bruttoinvestointitaso vuonna 2025 on 38,3 milj. euroa, vuonna 2026 51,1 milj. euroa ja vuonna 2027 68,8 milj. euroa. Rahoitusosuuksia investointeihin ei ole arvioitu taloussuunnitelmakausille.

Arvioitu nettolainakannan muutos vuonna 2025 on +12,6 milj. euroa, jolloin kunnan lainakanta asettuisi yhteensä noin 212,6 milj. euroon. Suurista investoinneista ja kunnan heikentyneestä taloustilanteesta johtuen velkaantuminen lähivuosina tulee kiihtymään merkittävästi ilman toimenpiteitä. Vuoden 2025 investointitaso on suunnitelmavuosia huomattavasti matalammalla tasolla, mutta toiminnan ja investointien rahavirta on kuitenkin 12,5 milj. euroa negatiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran negatiivisuus indikoi painetta lainakannan kasvattamiseen tai veroprosentin korottamiseen. Suunnitelmavuosina 2026 ja 2027 investointitaso kasvaa merkittävästi, johtaen edelleen huomattavaan velkaantumiseen. Vuoden 2027 lopussa kunnan lainakannan ennakoidaan asettuvan 252,9 milj. euroon.

Liitteenä talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025–2027 sekä siihen liittyvät strategian vuositavoitteet.

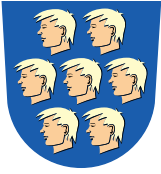
Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää:

1. hyväksyä osaltaan vuoden 2025 talousarvion ja taloussuunnitelman 2025–2027 ja esittää sen edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi,

2. vahvistaa tilivelvolliset viranhaltijat vuodelle 2025 sekä sitovuus- ja täytäntöönpano-ohjeet talousarviokirjan mukaisesti ja esittää nämä edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi
3. valtuuttaa talousjohtajan tekemään mahdolliset tekniset korjaukset talousarviokirjaan.

Valmistelija

talousjohtaja Erno Kontio, erno.kontio(at)nurmijarvi.fi
taloussuunnittelupäällikkö Maiju Paaso, maiju.paaso(at)nurmijarvi.fi
hallintojohtaja Katja Vuorinen, katja.vuorinen(at)nurmijarvi.fi
sivistysjohtaja Tiina Hirvonen, tiina.hirvonen(at)nurmijarvi.fi
tekninen johtaja Juha Oksanen, juha.oksanen(at)nurmijarvi.fi

Käsittely

Käyttötalousosa toimialoittain

Konsernipalvelut

Riikka Raekannas ilmoitti esteellisyydestä (palvelussuhdejäävi Onnenkimpale ry; hallintolaki 28.1 § kohta 4) osallistua konsernipalveluiden osuuden käsittelyyn ja poistui kokouksesta asiakohdan käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 15.10–15.13.

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Muutosesitykset

1. Otto Suhonen teki Riikka Raekannaksen, Maiju Tapiolinna ja Kalle Mustosen kannattamana seuraavan muutosesityksen:

Esitän seuraavaa lisäystä sivulle 52 toiseksi viimeiseen kappaleeseen (lisäys kursivoitu)
Vuoden 2024 aikana on ollut todennettavissa pysyvä muutos kotona hoidettavien lasten osuudessa ja määrässä. Kotihoidon tuen ja sen kuntalisän kulut ovat merkittävästi vähentyneet, joka huomioidaan vuoden 2025 talousarviossa. *Vuonna 2025 laajennetaan kotihoidon tuen kuntalisän maksamista siten, että alle 2-vuotiaan lapsen varhaiskasvatuksen piirissä oleva sisarus ei estä kuntalisän maksamista.*

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, josta kunnanhallitus ei voinut olla yksimielinen, puheenjohtaja määräsi pidettäväksi nimenhuutoäänestyksen siten, että
JAA = esittelijän pohjaesitys
EI = Suhosen muutosesitys

Äänestyksen tulos

4 JAA (Hägg, Niinimäki, Sandberg, Vaulamo)

7 EI (Maijala, Mustonen, Pirkkala, Raekannas, Suhonen, Tapiolinna, Rätty)

Kunnanhallitus hyväksyi Suhosen muutosesityksen äänin 4 JAA – 7 EI.

Ympäristötoimiala

Muutosesitykset

1. Otto Suhonen teki Riikka Raekannaksen ja Kalle Mustosen kannattamana seuraavan muutosesityksen ympäristötoimialalle s. 69:

Poistetaan toiseksi viimeisestä kappaleesta lause: "Uusissa rakennushankkeissa tulee suosia laajoja kokonaisuuksia, isoa oppilas- tai lapsimäärää."

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 153 21.10.2024
13.11.2024

Puheenjohtajan tiedustellessa asiaa kukaan ei vastustanut Suhosen esitystä, joten kunnanhallitus päätti hyväksyä Suhosen esityksen yksimielisesti.

2. Riikka Raekannas teki Otto Suhosen, Maiju Tapiolinnan ja Kalle Mustosen kannattamana seuraavan muutosesityksen ympäristötoimialalle s. 63:

Talousarvioon esitetty:

Klaukkalan tekonurmikentän lämmityksen ajanjakson supistaminen (2kk) -40.000

Muutosesitys:

Klaukkalan tekonurmikentän lämmitystä ei supisteta (2kk), säästötavoitteesta luovutaan.

Puheenjohtajan tiedustellessa asiaa kukaan ei vastustanut Raekannaksen esitystä, joten kunnanhallitus hyväksyi Raekannaksen esityksen yksimielisesti.

Tuloslaskelmaosa

Päivitetyt laskelmat käytiin kokouksessa läpi ja talousarviokirjan laskelmat päivitetään tehtyjen muutosesitysten mukaiseksi.

Rahoitusosa

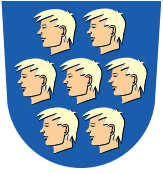
Päivitetyt laskelmat käytiin kokouksessa läpi ja talousarviokirjan laskelmat päivitetään tehtyjen muutosesitysten mukaiseksi.

Päätös

Kunnanhallitus päätti:

- hyväksyä osaltaan vuoden 2025 talousarvion ja taloussuunnitelman 2025–2027 ja esittää sen edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi seuraavin muutoksin:
  - sivistys- ja hyvinvointitoimialalla lisätään sivulle 52 toiseksi viimeisen kappaleen loppuun virke: "Vuonna 2025 laajennetaan kotihoidon tuen kuntalisän maksamista siten, että alle 2-vuotiaan lapsen varhaiskasvatuksen piirissä oleva sisarus ei estä kuntalisän maksamista."
  - ympäristötoimialalla sivulta 63 Klaukkalan tekonurmikentän lämmitystä ei supisteta (2kk), säästötavoitteesta luovutaan
  - ympäristötoimialalla sivulta 69 poistetaan toiseksi viimeisestä kappaleesta lause: "Uusissa rakennushankkeissa tulee suosia laajoja kokonaisuuksia, isoa oppilas- tai lapsimäärää."
- vahvistaa tilivelvolliset viranhaltijat vuodelle 2025 sekä sitovuus- ja täytäntöönpano-ohjeet talousarviokirjan mukaisesti ja esittää nämä edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi
- valtuuttaa talousjohtajan tekemään mahdolliset tekniset korjaukset talousarviokirjaan.

Riikka Raekannas poistui esteellisenä kokouksesta konsernipalveluiden käyttötalousosan käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 15.10–15.13.

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 153 21.10.2024
13.11.2024

Esitys

Kunnanvaltuusto päättää

1. hyväksyä vuoden 2025 talousarvion ja taloussuunnitelman 2025–2027,
2. vahvistaa tilivelvolliset viranhaltijat vuodelle 2025 sekä sitovuus- ja täytäntöönpano-ohjeet talousarviokirjan mukaisesti ja
3. valtuuttaa talousjohtajan tekemään mahdolliset tekniset korjaukset talousarviokirjaan.

Päätös

Liitteet

Numero	Otsikko
Liite7	Kunnanhallituksen talousarvioesitys 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2027
Liite8	Strategian toteutuminen ja strategian vuositavoitteet TA2025

74

Ilmoitusasiat

Valtuusto 13.11.2024

Esitys

Merkitään tiedoksi.

Päätös